

ABSTRAKT

Náplní předkládané diplomové práce je zhodnotit problematiku poskytování duchovní péče v českých věznicích z hlediska její právní úpravy vnitrostátním právem, spolu s přihlédnutím k judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, který se otázkou poskytování penitenciární duchovní péče zabývá v souvislosti s ochranou práva na náboženskou svobodu garantovanou Evropskou úmluvou o lidských právech.

Práce je rozdělena na část týkající se historického vývoje vězeňství na území České republiky a vývoje vězeňské duchovní péče, dále se soustřeďuje na představení relevantní právní úpravy, a to jak na vnitrostátní (úrovně ústavní, zákonné a podzákonné), tak na úpravu mezinárodněprávní. Prostor je poskytnut také pro rozbor Dohody o duchovní službě jako specifické veřejnoprávní smlouvě, která problematiku silně ovlivňuje. V poslední části se diplomová práce zabývá specifickými otázkami, které při poskytování duchovní péče ve věznicích vznikají. Na základě analýzy vybraných rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu České republiky a nálezů a doporučení veřejného ochránce práv, který je v těchto otázkách garantem ochrany subjektivních práv se práce zabývá hlavními argumenty odůvodňujícími omezení těchto práv a dalších otázek spojených s výkonem náboženských práv v penitenciárním prostředí.

Cílem této diplomové práce je poukázat, že přinejmenším respektování zachování míry svobodného prostoru v otázkách náboženství a víry může svědčit nejen osobám ve výkonu trestu odnětí svobody, ale také státu samotnému. V tomto ohledu práce proto odkazuje na recentní sociologický průzkum provedený pod záštitou Akademie věd České republiky, který se týká práce vězeňských kaplanů.

Hlavní otázkou, na kterou se tato diplomová práce pokouší najít odpověď je obsah práva na svobodný projev náboženského vyznání nebo přesvědčení v kontextu limitů stanovených vězeňským systémem, respektive na identifikaci případů, kdy lze tato práva legitimně omezit.

ABSTRACT

The focus of this thesis is the issue of the provision of spiritual care in the penitentiaries of the Czech Republic with regards to the national and international law and assorted relevant judgements and advisory opinions of the European Court of Human Rights that deal with this issue through the protections provided to the right to freedom of thought, conscience and religion under the European Convention of Human Rights.

The thesis is divided into historical assessment of the penal institution developments and the developments in the field of penal spiritual care in the area of the modern-day Czech Republic, relevant legal norms (both national and international). It also deals with the document titled as *Dohoda o duchovní službě (The Spiritual Care Agreement)*ⁱ as a specific form of public contract that describes the rules governing this issue within the Czech prison system. The last section of this thesis then deals with the specific issues that arise within penal institutions where spiritual care is provided. An analysis of assorted judgements, decisions and advisory opinions of the European Court of Human Rights, the Constitutional Court of the Czech Republic and the Public Advocate of the Czech Republic (ombudsman) follows.

The main objective of this thesis is to determine and assess the relevant content of the right to manifest one's religion or belief in penal institutions of the Czech Republic. It argues that the provision of spiritual care in prisons is beneficial both to the individual in question and to the state at large. In this regard, it uses up the sociology research conducted by the Academy of Sciences of the Czech Republic which surveyed Czech prison chaplains and their role within the prison system.

The question that this thesis aims to answer is the content of the religious rights in question in the context of given legal and institutional limits and areas and when it is legitimate to restrict the access to such rights due to the nature of prison as an institution.

- i *Dohoda o duchovní službě* has not been officially translated into English, therefore my translation of the name should be viewed as purely informal.